NSW Health

သမူးဖိ, mumps ဒီး rubella (MMR) အကသံဉ်ဆဲးဒီသ ဒၢတၢ်ဆါ

မိၢ်ပၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအလံာ်ကဘျုံး

အီးစတြ့လယါအပဒိဉ်ဟ့ဉ်ကလီကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢခီဖျိထံကိၢ်တၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒၢအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ National Immunisation Program (NIP) နၣ်လီၤ.

သံကွၢ် - တၢ်လၢသမူးဖိ, mumps ဒီး rubella စံးတၢ်နၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.

သမူးဖိ နၣ်မ့ၢ်ဘဲရၢး(စ)ဘဉ်ကူဘဉ်က်တၢ်ဆူဉ်ဒိဉ်မးတခါလၢအဒုးကဲထိဉ်တၢ်လိၤကိၢ်,တၢ်ကူးဒီးတၢ်သးတဖဉ်နၣ်လီၤ. အကဲထိဉ်တၢ်ကီတၢ်ခဲအဒိဉ်အမုၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ဒ်သိးပသိဉ်ဘဉ်တၢ်ခုဉ်,ခိဉ်နူာ်ညီးထိဉ်ဒီးခိဉ်နူာ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလီၤစိၤနၣ်လီၤ. တၢ်လၢသမူးဖိနၣ်တနါစိၤကဲထိဉ်တၢ်သံတၢ်ပှၢ်ဘဉ်.

Mumps မ့ၢ်ဘဲရၢး(စ)တၢ်ဘဉ်ကူဘဉ်က်လၢအရၤလီၤအသးချ့လၢအဒုးကဲထိဉ်ကိာ်ဘိအချံညီးထိဉ်ဒီးတၢ်လိၤကိၢ်နၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထိဉ်အသးအမျးကယၤ ၁၀ နၣ်, ကဲထိဉ်ခိဉ်နူာ်ညီးထိဉ်သ့လီၤ. လၢဟိာ်ခွါလၢအတလၢက့ာ်တၢ်လိဉ်ဘိထိဉ်၁၅-၃၀ မျးကယၤနၣ်,အဒုးကဲထိဉ်အထ့ဉ်ဘိညီးထိဉ်ဒီးဆါသ့လီၤ. တၢ်ဘဉ်ကူဘဉ်က်ဖဒၢထိဉ်သိအဆၢကတီၢ်နၣ်ဒုးကဲထိဉ်ဟုးလီၤဆူသ့လီၤ.

Rubella (ကူၤမဲ(နၢ)သမူးဖိ) နၣ်မ့ၢ်ဘဲရၢး(စ)လၢအဒုးကဲထိဉ်တၢ်သးကံာ်,တၢ်လိၤကိၢ်ဒီးတၢ်အချံညီးထိဉ်တဖဉ်နၣ်လီၤ. ဖံတ်မုဉ်လၢအဒၢတဂၤမ့ၢ်မၤနၢ် rubella နၣ်, အဖိဆံးအိဉ်ဒီးတၢ်အိဉ်ဖျဲဉ်လၢအတလၢတပှဲၤဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ်သ့,အဒိနၣ်,တၢ်နဉ်ဟူတၢ်သ့ဟါမၢ်,အမ်ာတထံဉ်တၢ်ဘဉ်,တၢ်ကူဉ်သ့သးဆးအတၢ်တလၢတပှဲၤတဆူဉ်တချ့မ့တမ့ၢ်သးဖျၢဉ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖဉ်နၣ်လီၤ.

သံကွၢ် - မ့ၢ်သမူးဖိ, mumps ဒီး rubella ရၤလီၤအသးဒ်လဲဉ်.

ဘဲရၢး(စ)သ့ဉ်တဖဉ်အံၤရၤလီၤအသးခီဖျိတၢ်ကူးဒီးတၢ်ကဆဲတဖဉ်နၣ်လီၤ. သမူးဖိနၣ်လီၤဆီဒဉ်တၢ်အဘဉ်ကူဘဉ်က်တၢ်ဒိဉ်မးလီၤ. တၢ်အိဉ်လၢဒၢးတဖျၢဉ်ဃီလၢအအိဉ်ဒီးပှၤလၢအဘဉ်ကူဘဉ်က်ဒီးတၢ်ဆါနၣ်ဘဲရၢး(စ)ရၤလီၤအသးသ့လီၤ.

သံကွၢ် - မ့ၢ်ကသံဉ်ဒီသဒၢမၤတၢ်ဒ်လဲဉ်.

ကသံဉ်ဒီသဒၢမၤစၢၤဂံၢ်ကြိဆၢတၢ်ဆါအသနူထိဒါတၢ်ဘဉ်ကူဘဉ်က်နၣ်လီၤ. ဖဲပှၤတဂၤလၢအဆဲးဒီသဒၢအသးဒီးကသံဉ်နၣ်အိဉ်ဘဉ်လၢဘဲရၢး(စ)အကျါနၣ်,အနိၢ်ခိဒုးထီဒါတၢ်ဆူးတၢ်ဆါန့ၢ်ဂ့ၤဒိဉ်ထိဉ်မ့တမ့ၢ်တနးထိဉ်ဒိဉ်ဒိဉ်ဘဉ်နၣ်လီၤ.

သံကွၢ် - တၢ်လၢ MMR အကသံဉ်ဒီသဒၢနၣ်အတုၤလီၤတီၤလီၤဆံးအါလဲဉ်.

MMR အကသံဉ်ဒီသဒၢနၣ်အတုၤလီၤတီၤလီၤဒိဉ်မးလၢတၢ်ဒီသဒၢထီဒါသမူးဖိ, mumps, ဒီး rubella နၣ်လီၤ.

သံကွၢ် - မ့ၢ်ယလိဉ်ဘဉ်ကသံဉ်ပှဲၤဖျၢဉ်လဲဉ်.

MMR အကသံဉ်ဒီသဒၢခံဖျၢဉ်မ့တမ့ၢ်ဘဉ်လၢအဝဲသ့ဉ်ဆဲးဘဉ်လံကသံဉ်ခံဖျၢဉ်ဖဲအပူၤကွံာ်အခါနၣ်လီၤ.

သံကွၢ် - မ့ၢ်မတၤတကြၢးဆဲးဝဲဒဉ်ကသံဉ်ဒီသဒၢအံၤလဲဉ်.

တဘဉ်ဟ့ဉ် MMR အကသံဉ်ဒီသဒၢဆူပှၤလၢ-

- **တၢ်တဖိးဒီးသွံဉ်အတၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးအဒိဉ်အမုၢ် (anaphylaxis) လၢကသံဉ်လၢအဆဲးဝဲလၢညါတဖျၢဉ်မ့တမ့ၢ်ပီးလီလၢအအိဉ်လၢကသံဉ်ဒီသဒၢအပူၤတဖဉ်**
- **မ့ၢ်ပှၤမိၢ်ဒၢ(တၢ်ကဘဉ်ဟးဆဲးတၢ်ဒၢထိဉ်လၢ ၂၈ သိအတိၢ်ပူၤဖဲဆဲးကသံဉ်ဒီသဒၢဝံၤအလိၢ်ခံ)**
- **ဆဲးဘဉ်ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢအသမူ(ဒ်သိးတၢ်ထိဉ်ထါ, BCG, မ့တမ့ၢ်တၢ်လိၤကိၢ်ဘိမဲာ်) ဖဲအပူၤကွံာ်လွံၢ်နွံ**
- **မၤန့ၢ်ဘဉ်တၢ်ဩိသွံဉ်မ့တမ့ၢ်ဆဲးဘဉ်ကသံဉ်ဂံၢ်ကြိဆၢတၢ်ဆါဖဲအပူၤကွံာ်တနံဉ်**
- **အိဉ်ဒီးဂံၢ်ကြိဆၢတၢ်ဆါအသနူလၢအစၢ်တခါ, ပဉ်ဃုာ်-**
  - ပှၤလၢအအိဉ်ဒီး HIV/AIDS
  - ပှၤလၢအအီ corticosteroids အကသံဉ်အဂံၢ်လၢအဆူဉ်
  - ပှၤလၢအမၤန့ၢ်တၢ်ကူစိလၢအဆီဉ်တံၢ်ဂံၢ်ကြိဆၢတၢ်ဆါအသနူလၢအဆူဉ်, လီဂံၢ်သဟီဉ်တၢ်ကူစိ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ကပီၤအယဲၤတၢ်ကူစိ
  - ပှၤလၢအအိဉ်ဒီးခဲစၢဉ်အကလုာ်လီၤလီၤဆီဆီလၢအမ့ၢ်တၢ်ဒ်သိး lymphoma, leukaemia, မ့တမ့ၢ် Hodgkin တၢ်ဆါတဖဉ်နၣ်လီၤ.

သံကွၢ် - တၢ်လၢ MMR အကသံဉ်ဒီသဒၢအပူၤမနုၤအိဉ်လဲဉ်.

ကသံဉ်ဒီသဒၢအံၤအိဉ်ဒီး lactose, neomycin, sorbitol, ဒီး mannitol တဆံးတက့ၢ်လီၤ. ပီးလီသ့ဉ်တဖဉ်အံၤမၤစၢၤကသံဉ်ဒီသဒၢကမၤတၢ်မ့တမ့ၢ်ဟ်ကီၤဃာ်ကသံဉ်အသဟီဉ်ယာ်ယာ်နှဉ်လီၤ.

သံကွၢ် - ကသံဉ်ဒီသဒၢတဖဉ်ပူၤဖျဲးဝဲဒဉ်ထဲလဲဉ်.

ကသံဉ်ဒီသဒၢလၢအီးစတြဲလဃါအပူၤနှဉ်ပူၤဖျဲးဒိဉ်မးလီၤ. အဝဲသ့ဉ်ကဘဉ်ဖျိတၢ်ပူၤဖျဲးအတၢ်သမံသမိးအတၢ်ဘျၢလၢအဃံးဒိဉ်မးတခါလၢအဘဉ်တၢ်ဟ်လီၤခီဖျိ တၢ်ကူစါအဂီၢ်ပီးလီတၢ်ပၢဆ့ၢ်ရဲဉ်ကျဲၤ (Therapeutic Goods Administration, TGA) နှဉ်လီၤ. TGA စ့ၢ်ကီးကွၢ်ဟုဉ်ကသံဉ်ဒီသဒၢအတၢ်ပူၤဖျဲးဖဲသူအီၤဝံၤအလိၢ်ခံနှဉ်လီၤ.

သံကွၢ် - MMR အကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါအတၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးမ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.

MMR အကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါနှဉ်ပူၤဖျဲးဒီးနိၢ်ခိတူၢ်လိာ်အီၤနှ့ၢ်ဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. ကသံဉ်အတၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလၢအအိဉ်ညီနုၢ်တဖဉ်နှဉ်အစၢ်ဒီးဘဉ်တဘဉ်ကဟ်ဃုာ်-

- **အိဉ်တမ့ာ်တလၤ**
- **တၢ်လိၤကိၢ်**
- **တၢ်သးလၢတဘဉ်ကူဘဉ်က်တၢ်ဘဉ်(ဘဉ်တဘဉ်ကအိဉ်ဖျါထိဉ်လၢ ၅-၁၂ သိဖဲဆဲးကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါဝံၤအလိၢ်ခံ).**

ကသံဉ်အတၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလၢတနါစိၤကဲထိဉ်နှဉ်ဘဉ်တဘဉ်ကပဉ်ဃုာ်-

- **တၢ်ညဉ်ကိၢ်လိဉ်လၢဖံးဘ့ဉ်အဖိလာ်ညီးထိဉ်တစိၢ်တလိၢ်**
- **အစုဆၢအခိဉ်ဆၢဆါ**
- **တၢ်လိၤဘဉ်ယိဉ်ဘဉ်ထွဲဒီးဖံးဘ့ဉ်ဘျူးမ့တမ့ၢ်သွံဉ်ယွၤလိၤအါထိဉ်**

ကသံဉ်အတၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးအဒိဉ်အမုၢ်ဒ်သိး anaphylaxis နှဉ်တနါစိၤကဲထိဉ်ဘဉ်.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူညါအဂိၢ်, သမံသမိးဘဉ်ပှၤပ့ၤသူတၢ်ကသံဉ်ကသီအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ (Consumer Medical Information - CMI) ဖဲ health.nsw.gov.au/schoolvaccination. ဖဲနမ့ၢ်ဘဉ်ယိဉ်တၢ်ဘဉ်ဃးကသံဉ်အတၢ်ဘဉ်ဒိန့ဉ်,ဆဲးကျိးဘဉ်န GP တက့ၢ်.

သံကွၢ် - တၢ်လၢ anaphylaxis မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲဉ်.

Anaphylaxis မ့ၢ်တနါစိၤကဲထိဉ်ဘဉ်သနာ်ကမ့ၢ်တၢ်တဖိးဒီးသွံဉ်အတၢ်ခီဆၢအဒိဉ်အမုၢ်တခါလီၤ. အဒုးကဲထိဉ်တၢ်သးသပ့ၤမ့တမ့ၢ်တၢ်သံတၢ်ပှၢ်ဖဲတၢ်မ့ၢ်တကူစါအီၤချ့ချ့ဘဉ်အခါန့ဉ်သ့လီၤ. ပှၤဆဲးန့ၢ်ကသံဉ်ဒီသဒၢတဖဉ်ဘဉ်တၢ်သိဉ်လိအီၤလၢကပၢဆ့ၢ်မၤဘဉ်လာ် anaphylaxis နှဉ်လီၤ.